



POWIAT
KIELECKI



Świętokrzyskie Centrum
Matki i Noworodka

Szpital Specjalistyczny w Kielcach

RAPORT O SYTUACJI EKONOMICZNO - FINANSOWEJ

*ŚWIĘTOKRZYSKIEGO CENTRUM MATKI I
NOWORODKA*

SZPITAL SPECJALISTYCZNY W KIELCACH

ZA ROK 2023

Wprowadzenie

Art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 799) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do sporządzenia i przekazania podmiotowi tworzącemu raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej zakładu w terminie do dnia 31 maja 2024 r. Niniejszy raport składa się z trzech podstawowych elementów:

- **analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej** za 2023 rok
- **prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej** na lata 2024-2026 wraz z opisem założeń,
- **informacji o istotnych zdarzeniach** mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Analiza i prognoza opierają się na wskaźnikach ekonomiczno-finansowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 832).

Przedmiotem działalności Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, zgodnie ze statutem, jest świadczenie usług leczniczo zapobiegawczych w zakresie przewidzianym dla szpitali o profilu położniczo-ginekologicznym z całodobowymi świadczeniami zdrowotnymi dla matki i dziecka, jak również w zakresie przewidzianym dla lecznictwa otwartego w specjalistycznych poradniach przyszpitalnych.

Szpital realizuje swoje zadania dotyczące m.in.:

- lecznictwa zamkniętego – 3 kliniki szpitalne liczące 153 łóżka
- lecznictwa ambulatoryjnego – 6 poradni przyszpitalnych
- badań diagnostycznych
- programów profilaktyki i promocji zdrowia.

Na dzień 31.12.2023 r. zatrudnienie wyniosło 323,15 etaty, w tym 7 osób zatrudnionych było na zastępstwo. W stosunku do stanu na koniec 2022 r. zatrudnienie zmniejszyło się o 7,3 etatów.

Struktura zatrudnienia na dzień 31.12.2023 r. przedstawiała się następująco:

Lp.	Stanowiska (etaty)	Stan zatrudnienia na 31.12.2022 r.	Stan zatrudnienia na 31.12.2023 r.
	Zatrudnienie ogółem	330,45	323,15
	w tym:		
I.	Pracownicy działalności podstawowej	288,70	280,40

	w tym:		
	lekarze	23,70	24,70
	inny personel medyczny z wyższym wykształceniem	14,10	15,10
	pielęgniarki i położne	177,50	171,00
	pozostały średni personel	26,40	24,60
	niższy personel medyczny w tym salowe	44,00	42,00
2.	Pozostały personel	41,75	42,75
	w tym:		
	pracownicy techniczni, administracyjni,	25,00	26,00
	pracownicy obsługi	16,75	16,75

1. Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej za rok 2023

Rok 2023 Szpital zakończył stratą netto w wysokości -4.885.605,09 zł. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji finansowej jednostki oraz kwoty poszczególnych pozycji aktywów, pasywów, przychodów i kosztów osiągniętych w roku 2023 zawiera sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31.12.2023 r., złożone do Starostwa Powiatowego w Kielcach 30.03.2024 r.

Struktura przychodów:

Największe przychody jednostki wynikają z umów zawartych ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ na wykonywanie świadczeń opieki zdrowotnej. Przychód ten stanowi 91,25% wszystkich przychodów naszej Placówki (w zakresie wykonywanych usług medycznych przychody z NFZ wynoszą 99,52%). Pozostałe przychody stanowią nieznaczną część przychodów Szpitala, związane są m.in. ze świadczeniem usług medycznych innym Zakładom Opieki Zdrowotnej i osobom fizycznym (0,44%), refundacją przez MZ wynagrodzeń stażystów (1,53%), usługami w zakresie kształcenia (0,19%) czy otrzymanymi dotacjami (4,78%). W przychodach finansowych znalazła się również kwota 1.000.000 zł. umorzonej pożyczki, otrzymanej od Podmiotu Tworzącego na spłatę zobowiązań wymagalnych Szpitala.

Należy podkreślić, że NFZ, który jest głównym płatnikiem usług medycznych, dopiero od 01.07.2023 roku wyrównał stawkę za procedury z zakresu położnictwa i neonatologii (które stanowią ok. 80% udzielanych przez Szpital świadczeń) do poziomu jaki od kilku lat posiadały wszystkie inne rodzaje świadczeń. Przy ilości wykonanych punktów na poziomie 21 milionów w tym zakresie za pierwsze półrocze 2023 roku stanowiło to stratę dla Szpitala w wysokości ponad 3.800.000 zł. Sytuacja taka nie miała żadnego uzasadnienia merytorycznego i była jaskrawym przejawem nierównego traktowania

przez NFZ publicznych podmiotów medycznych. Gdyby nie pomoc Podmiotu Tworzącego czyli Starostwa Powiatowego w Kielcach, sytuacja finansowa placówki byłaby zdecydowanie gorsza.

Struktura kosztów:

Największe koszty jednostki to koszty osobowe w tym:

- wynagrodzenia - 48,67%
- składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy - 8,61%
- dyżury medyczne - 12,37 %
- odpis na ZFŚS - 0,95%
- szkolenia, odzież robocza i inne świadczenia na rzecz pracowników - 0,16%
- rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe - 1,68%

Stanowią one ponad 72,44% wszystkich kosztów Szpitala. Jednakże głównym zasobem jednostki, która jest Szpitalem z III najwyższym poziomem referencyjnym jest kapitał ludzki – wysoko wykwalifikowany personel medyczny. Wartość tych kosztów rośnie najszybciej w strukturze wszystkich obciążeń jednostki. Należy dodać, iż ilość zatrudnionego personelu medycznego w poszczególnych komórkach organizacyjnych regulują stosowne przepisy, do których Szpital musi się stosować.

Zużycie materiałów stanowi w strukturze całości kosztów 10,15%, z czego największą pozycją są leki (2,30%), materiały medyczne (4,75%), energia elektryczna (0,40%), gaz do ogrzewania (0,42%).

Usługi obce stanowią 23,15% wszystkich kosztów szpitala. Największymi kosztami w tym rodzaju są usługi medyczne (19,17%) a w szczególności: procedury medyczne wykonywane przez jednostki zewnętrzne - badania laboratoryjne i konsultacje medyczne (6,38%) oraz dyżury kontraktowe lekarzy (12,37%).

Koszty żywienia pacjentów to 1,08% całości kosztów, usługi pralnicze 0,62%, konserwacja i naprawa sprzętu 0,33%.

Z pozostałych kosztów największą pozycję stanowi amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (5,31%), ubezpieczenie szpitala (0,68%).

Stan należności i zobowiązań:

Na dzień 31.12.2023 roku należności krótkoterminowe netto zaprezentowane w bilansie wynosiły **6.456.508,49 zł**. Główną pozycję stanowią należności z tytułu dostaw i usług, a największym dłużnikiem był Narodowy Fundusz Zdrowia (5.064.731,64 zł).

Wartość brutto należności krótkoterminowych z tytułu dostaw towarów i usług na dn. 31.12.2023 r. wyniosła 7.056.958,79 zł. W bilansie wykazana jest wartość pomniejszona o utworzony w latach poprzednich odpis aktualizujący na należności, których otrzymanie jest wątpliwe - na kwotę 600.450,30 zł., a dotyczy on należności od firmy Grupa 3J S.A w upadłości likwidacyjnej.

Należności wymagalne wyniosły 2.618,03 zł.

Szpital nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły na dzień bilansowy 11.810.600,42 zł., w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług to kwota 6.005.451,29zł., zobowiązania z tyt. zakupu środków trwałych 194.790,23 zł. Pozostałe zobowiązania z tyt. wynagrodzeń, podatków, składek ZUS, związane są z księgowaniem wypłaty wynagrodzeń w terminach do dnia 10 następnego miesiąca po okresie rozliczeniowym.

Zobowiązania wymagalne dotyczą tylko dostawców towarów i usług i wyniosły na dn. 31.12.2023r. 3.518.610,96 zł.

Szpital nie posiada zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

W oparciu o dane zawarte w w/w sprawozdaniu finansowym za rok 2023 Szpital osiągnął następujące wskaźniki finansowe:

Tabela podsumowująca wyniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena
1.Wskaźniki zyskowności	1.wskaźnik zyskowności netto (%)	-7,700	0
	2.wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-9,373	0
	3. wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-10,845	0
1. Razem:			0
2.Wskaźniki płynności	1.wskaźnik bieżącej płynności	0,81	4
	2.wskaźnik szybkiej płynności	0,73	8
2. Razem:			12
3.Wskaźniki efektywności	1.wskaźnik rotacji należności (w dniach)	29,54	3
	2.wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	27,64	7
3. Razem:			10
4.Wskaźniki zadłużenia	1.wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	35,95	10
	2. wskaźnik wypłacalności	2,36	4
4.Razem			14
Łączna wartość punktów			36

W wyniku analizy wskaźników sporządzonej na podstawie sprawozdania finansowego za rok 2023, przy zastosowaniu metody punktowej uzyskano 36 punktów, co stanowi 51,4% maksymalnej wartości liczby punktów możliwej do uzyskania i świadczy o stabilności ekonomiczno- finansowej

jednostki (w roku 2022 uzyskano 47 pkt. tj. 67,13 %, w roku 2021 uzyskano 56 punktów tj. 79,99%, w 2020 uzyskano 53 punkty tj. 75,71%, w roku 2019 uzyskano 62 punkty tj. 88,57%, w roku 2018 uzyskano 53 punkty, co stanowiło 75,71% wartości maksymalnej).

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a tym samym ekonomiczną efektywność jego działalności. Szpital zakończył rok 2023 stratą, przez co wskaźniki zyskowności uległy znacznemu pogorszeniu.

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik płynności bieżącej, określający zdolność do spłaty zobowiązań krótkoterminowych poprzez upłynnienie wszystkich środków obrotowych osiągnął w 2023 r. wartość optymalną, podobnie jak wskaźnik szybkiej płynności określający zdolność podmiotu do spłacenia zobowiązań najbardziej płynnymi aktywami tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Wskaźniki efektywności są to przede wszystkim wskaźniki określające szybkość z jaką w przedsiębiorstwie obracane są zapasy, należności i aktywa ogółem, oraz okres po jakim jednostka przeciętnie spłaca swoje zobowiązania. Wskaźnik rotacji należności określa długość cyklu oczekiwania podmiotu na uzyskane należności za świadczone usługi. Wskaźnik ten wyniósł niespełna 30 dni, co wskazuje na to, iż Szpital nie ma problemów ze ściągawalnością swoich należności. Problemem jest natomiast sposób finansowania ZOZ przez Narodowy Fundusz Zdrowia, który z kilkumiesięcznym opóźnieniem realizuje płatności finansowe za tzw. świadczenia ponadlimitowe nie objęte ryczałtem i umową.

Wskaźnik rotacji zobowiązań na poziomie ponad 27 dni określa, jaki okres jest potrzebny podmiotowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik ten zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego co wskazuje na to, iż Szpital potrzebuje więcej czasu na spłatę swoich zobowiązań bieżących.

Przy znacznym wzroście kosztów funkcjonowania jednostki i braku pokrycia ich poprzez finansowanie ze środków NFZ, płynność finansową udało się utrzymać na względnie dobrym poziomie niestety kosztem znacznego zmniejszenia w 2023 r. realizacji inwestycji i remontów finansowanych ze środków własnych. Jednakże na ten cel udało się pozyskać środki inwestycyjne w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji z Budżetu Państwa i Podmiotu Tworzącego.

Wskaźnik zadłużenia aktywów (zadłużenia ogółem) określa udział wszystkich zobowiązań (kapitałów obcych) w finansowaniu majątku firmy. Szpital uzyskał wartość tego wskaźnika na poziomie 35,95%, co świadczy o wiarygodności firmy.

Wskaźnik wypłacalności określa wielkość funduszy obcych przypadających na jednostkę funduszu własnego. Osiągnięto wartość tj. 2,36 i uległ on pogorszeniu w stosunku do roku 2022 (wynosił 1,67)

2. Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem założeń

Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, planuje poprawę w latach 2024 - 2026 osiągniętych w latach poprzednich wskaźników ekonomiczno-finansowych przedstawionych w w/w raporcie. Stopniowa poprawa wskaźników zagwarantuje jednostce prawidłowe funkcjonowanie, względnie terminowe regulowanie zobowiązań oraz utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług medycznych.

Aby uzyskać zakładane wskaźniki:

- wskaźnik zyskowności - powyżej 0
- wskaźnik płynności finansowej - powyżej 1,5
- wskaźnik rotacji zobowiązań - poniżej 60 dni
- wskaźnik rotacji należności - poniżej 45 dni
- wskaźnik zadłużenia - poniżej 40%
- wskaźnik wypłacalności - poniżej 0,5

Przyjęto, iż:

- Wysokość kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia ulegnie zwiększeniu w latach 2024-2026, proporcjonalnie do nakładanych na placówkę dodatkowych zadań i zobowiązań ustawowych oraz pokrycia kosztów wzrostu płac, cen leków, materiałów medycznych i usług oraz innych kosztów. Obecny poziom finansowania jest niewystarczający.
- Wartość punktu rozliczeniowego zarówno w zakresie leczenia zamkniętego jak i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej będzie wzrastać corocznie o realny wskaźnik inflacji co pozwoli na pokrycie wzrostu kosztów funkcjonowania placówki.
- Zaplanowane zadania inwestycyjne w zakresie poprawy infrastruktury leczniczej Centrum oraz zakup niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej będą sfinansowane w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji Budżetu Państwa i Podmiotu Tworzącego.
- Łączna ilość pacjentów leczonych we wszystkich komórkach organizacyjnych Centrum będzie rosła o ok. 3-5% rocznie.
- Kontynuowane i rozwijane będą działania dotyczące promocji Szpitala oraz świadczonych przez niego usług, zarówno w mediach lokalnych jak i mediach społecznościowych.
- Utrzymany zostanie w pełnym zakresie wdrożony w latach poprzednich system szczegółowego monitorowania i analizy kosztów działalności jednostki.
- Nakładane na placówkę zadania ustawowe w zakresie wzrostu płac pracowników będą realnie finansowane przez Płatnika. Obecnie duża część tych kosztów została przerzucona na Szpital.

3. Informacja o istotnych zdarzeniach, które mają wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Placówka nadal posiada stabilną pozycję na rynku usług zdrowotnych w ramach swojej działalności statutowej i w bliższej perspektywie czasowej raczej brak jest medycznych zagrożeń zewnętrznych, które mogłyby mieć znaczący wpływ na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej.

W związku z trudną sytuacją finansową Dyrekcja Placówki podjęła szereg działań rozwojowo naprawczych. Przeprowadzono dopuszczalną przez obowiązujące przepisy i uzasadnioną restrukturyzację zatrudnienia (w ostatnich 2 latach to ok. 30 etatów przeliczeniowych). Koszty jakie ponosi Szpital są na bieżąco monitorowane i analizowane w celu ich optymalizacji.

W latach 2022-2023 Szpital zakończył realizację czterech dużych inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, Budżetu Państwa oraz Budżetu Starostwa Powiatowego w Kielcach : doposażenie Oddziału OIOM Noworodków w specjalistyczny sprzęt medyczny, utworzenie nowej Pracowni Rezonansu Magnetycznego oraz kompleksowej informatyzacji Szpitala „INPLAMED”. **W IV kwartale 2023 r. udało się również zakończyć szczególnie ważne dla Szpitala zadanie pn. „Modernizacja Bloku Porodowo-Operacyjnego”.** Inwestycje te pozwoliły na znaczną poprawę komfortu i jakości leczenia pacjentów, a także lepsze wykorzystanie potencjału diagnostyczno-leczniczego placówki. Umożliwiły również uruchomienie dodatkowych profili świadczeń leczniczych:

- utworzono nowy odcinek Endokrynologii Ginekologicznej,
- uruchomiono Pracownię Rezonansu Magnetycznego,
- realizowane są nowe zabiegi z zakresu chirurgii gruczołu piersiowego,
- utworzono Poradnię Diagnostyki Endometriozy
- w ramach Poradni Ginekologicznej rozpoczęto diagnostykę z zakresu urodynamiki ginekologicznej.

Dzięki tym działaniom Szpital ma szanse na zwiększenie przychodów z tytułu wykonywanych usług medycznych.

Istnieje jednak szereg czynników, na które Szpital nie ma wpływu realizując swoje zadania a wynikają one bezpośrednio z uwarunkowań i decyzji makroekonomicznych.

Konieczność realizacji przez Szpital wprowadzonych ustaw i rozporządzeń Ministra Zdrowia dotyczących podniesienia minimalnego wynagrodzenia i wynagrodzeń pracownikom zawodów medycznych spowodowała, że dużą część kosztów tych podwyżek poniosły placówki służby zdrowia.

Bardzo duży wzrost wynagrodzeń pracowników (ponad 45%), który miał miejsce w latach 2020-2023 zgodnie z wprowadzoną Ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, bez realnego pokrycia tego wzrostu przez płatnika –NFZ spowodował dodatkowe koszty finansowe oraz ogromny wzrost rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne, który dodatkowo obciążył bieżący wynik finansowy. Należy przy tym dodać, iż wprowadzone przepisy są na tyle nieprecyzyjne, że spowodowały one ogromną falę pozwów sądowych pracowników skierowanych przeciwko pracodawcy. Brak jest na

chwile obecną jednoznacznej ścieżki orzecniczej w tym zakresie, natomiast jeśli Sądy, ze względu na taką jakość uchwalonego prawa staną po stronie pracowników, to sytuacja ta może spowodować ogromne koszty finansowe Szpitala, które nie będą możliwe do pokrycia ich z dochodów bieżących placówki.

Istnieją uzasadnione obawy, iż w przyszłości Płatnik zrekompensuje tylko częściowo koszty obowiązkowych podwyżek określonych w ustawie, co spowoduje wzrost kosztów działalności Szpitala.

Należy stwierdzić także, iż coroczny ustawowy wzrost minimalnego wynagrodzenia oprócz wzrostu kosztów pracy powoduje również zwiększenie kosztów usług zewnętrznych (żywienie, usługi pralnicze, wywóz śmieci itp.). Koszty te dotychczas w całości musiały pokryć jednostka.

Ponadto dużym problemem finansowym okazać się może wzrost cen towarów i usług spowodowany inflacją, a także ciągła nowelizacja aktów prawnych dotyczących procesu leczenia pacjenta, skutkująca wykonywaniem dodatkowych badań diagnostycznych, zużyciem dodatkowego sprzętu i materiałów jednorazowych, których to płatnik dotychczas nie uwzględniał w wycenie świadczeń.

Podkreślić należy również drastyczny spadek diety w całym kraju (około 35% w ciągu ostatnich trzech lat) co spowodowało znaczne zmniejszenie przychodów jednostki z tytułu udzielanych świadczeń w tym zakresie . Niestety koszty wymaganej przez przepisy gotowości do udzielania tych świadczeń pozostały praktycznie takie same.

Reasumując, jeśli nie wzrośnie poziom finansowania świadczeń przez płatnika czyli NFZ nie ma możliwości, aby placówka pomimo swej jak najlepszej pracy i zwiększenia zakresu udzielanych świadczeń, bilansowała się i generowała zysk jak to było w latach ubiegłych. Tak ogromny wzrost cen zakupu materiałów i usług, oraz ustawowy wzrost wynagrodzeń , musi być zrekompensowany przez realny wzrost wyceny udzielanych przez Szpital świadczeń.

DYREKTOR

dr inż. Rafał Szpak